

לכו ונשובה

מִשָּׁא

עַת מַלְחָמָה

וְעַת שְׁלוֹם

רַבֵּינוּ הַגָּאון

רַבֵּי יִשְׂרָאֵל יִצְחָק

קַאֲלֵמָאנְאָוויץ

שְׁלִיט"א

נִסְפָּח

הַהֲתִיחָמוֹת לַמַּלְחָמוֹת

בְּאַרְצֵי הַקּוֹדֶשׁ

הַגָּאון הַצַּדִּיק

רַבֵּי יִשְׂרָאֵל אֱלִיהוּ

וִינְטְרוֹיב

זצ"ל

בסייעתא דשמיא

קונטרס

לכו וגשובה

עניני השעה

באספקלריא של תורתנו הקדושה

יו"ל בס"ד ובזכות הרבים

ע"י בית הכנסת

תלמידי ישיבת פוניבז' - צעירים

בני ברק, ריש מנחם אב ה'תשע"ד

יו"ל ע"י מערכת ספרי 'אהלי ישועה'

מהדורה שלישית - מבית תשע"ה לפ"ק

ניתן להשיג הספר ברח' בית הלל 14 ב"ב
או לפי הכתובת:

ירושלים
משפחת קאמאנאוויץ
רח' פרי חדש 74
02-5002383

משפחת וינטרניץ
רח' אלקנה 23א'
02-5382082

מודיעין ע"ית
ברכפלד
משפחת קשש
רח' רבי עקיבא 24
08-9760369

בני ברק
משפחת קאמאנאוויץ
רח' דבורה הנביאה 24
03-5702686

משפחת קשש
רח' קיבוץ גליות 10
03-6760142

בארה"ב:
לייקווד
משפחת שווי
44 Leigh Drive Ave.
(732) 3630846

כולל מקלמורים חדשים

PRINTED IN E. ISRAEL

נדפס על נייר שאין בו חשש חילול שבת ח"ו

בבל עניני הספר נא לפנות
להמו"ל ת.ד. 1512 בני ברק 51115
או בטלפון 03-5702686 פקס 03-6188688

ויהיה זה לטובת ולעילוי נשמתו המהורה
הננו להנציח את זכרו המהור של מורינו ורבינו, רבה
דעמיה מדברנא דאומתיה אביהם של בני הישיבות,
אשר מסר נפשו להעמיד הדת על תילה ולהחזיר עטרה
ליושנה, איש האמת, מוסר התורה במהרתה, והעמיד
תלמידים הרבה בשיעוריו העמוקים ובשיחותיו
הנלהבים.

הגאון רבי אליהו ב"ר שמואל לייב שניי זצ"ל

במיוחד מרגישים אבידתו בני משפחתנו תלמידי רבינו
מדור דור אשר תמיד נהנינו מחכמתו הישרה, ובכל
פינות שפנינו נמלכנו בדעת תורתו הבהירה. ועתה
בהלקח ארון האלוקים וי לספינה שאבדה קברניטה אוי
מי יתן לנו תמורתו. לאורו נלך כל הימים וזכותו הגדול
יעמוד לנו עד עמוד הכהן לאורים בב"א.

הונצח ע"י משפחת פישער ליקוואוד

גר זכרון

של שר התורה והיראה צדיק יסוד עולם
מיחידי הדור בחסידותו וענוותנותו חמדת כל ישראל
מרנא ורבנא

רבי **אברהם גנחובסקי** זצלה"ה

אשר במשך עשרות בשנים הרביץ תורה
והעמיד תלמידים לאלפים, באהבת תורה
ויר"ש, והיו דבריו מאירים ומשמחים כנתינתם,
מסיני, ומסר נפשו כרחם אב על בנים על
טובת כל אחד ואחד באהבה עצומה
עלה בסערה השמימה כ"ה תשרי תשע"ג
זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל

ת.נ.צ.ב.ה.

הונצח ע"י משפחת אביב בני ברק

דברים אחדים

כלל ישראל היושב בארץ חמדה נתון בשעת סכנה ומלחמה, קול מלחמה בארץ. וכבר ידועים ד' הרמב"ם (תענית פ"א ה"א - ג) 'מצות עשה מן התורה לזעוק ולהריע בחצוצרות על כל צרה שתבא על הצבור, שנאמר על הצר הצורר אתכם והרעותם בחצוצרות, כלומר כל דבר שייצר לכם כגון בצורת ודבר וארבה וכיוצא בהן זעקו עליהן והריעו. ודבר זה מדרכי התשובה הוא, שבזמן שתבוא צרה ויזעקו עליה ויריעו ידעו הכל שבגלל מעשיהם הרעים הורע להן ככתוב עונותיכם הטו וגו', וזה הוא שיגרום להם להסיר הצרה מעליהם. אבל אם לא יזעקו ולא יריעו אלא יאמרו דבר זה ממנהג העולם אירע לנו וצרה זו נקרה נקרית, הרי זו דרך אכזריות וגורמת להם להדבק במעשיהם הרעים, ותוסיף הצרה צרות אחרות, הוא שכתוב בתורה והלכתם עמי בקרי והלכתי עמכם בחמת קרי, כלומר כשאביא עליכם צרה כדי שתשובו אם תאמרו שהוא קרי אוסיף לכם חמת אותו קרי, עכ"ל.

והנה מלחמה זו איננה רק עת סכנה לגוף רח"ל, כי אם יש בה גם סכנה לרוח ונפש, לטשטש הדעות, לערב מין בשאינו מינו, ולכלכל דעות כוזבות, שאף במעט מהם סכנתם מרובה, שבתחילה הרי הם רק בבחינת 'ויצא פרח', ואח"כ נולד מהם כבר 'ויצץ ציץ', ושוב יכולים לבא לידי 'גמול הפרי' ח"ו.

ולכך באו דברי החיזוק שלפנינו, להעמיד בעוז את חובותינו בשעה זו, לעמוד בנסיון הזמן, ולפשפש במעשינו ולהטיב דרכינו, עד שנזכה שיגרום להסיר הצרה מעלינו, מאפילה לאור גדול.

זאת נדע, כי פירות המעשים של כל אחד ואחד, מתולדתם של שרשי דעותיו הם, שהיסודות המוסדים בדעתו, הם הם המכוונים את כל מעשיו, וביותר מתוכם וקובעים את דרך בניו ובנותיו, למען אף כי יזקינו לא יסורו מדרך ד', הם וזרעם וזרע זרעיהם, בס"ד.

ובפרטות, יש לנו לשום על לב, כי אין עצם המלחמה עניין של הבני תורה, וכשם שאין להבני תורה שייכות לתכסיסה, כך אין להם חיבור ואחיזה עם

דברים אחדים

מערכת המלחמה. אלא שחובתו של כל בן תורה הרי היא רק לעסוק בתורה ובמצוות, להרבות חיילים ביראה ומידות טובות, ולהפציר בתפילה להקב"ה לבל יארע כל נזק לאיש מכל הכלול באחינו בית ישראל, ושיוציאנו מצרה לרווחה ומאפילה לאורה.

ובאשר בעת האחרונה נתפשטו איזה רעיונות, בתוך ציבור הבני תורה ממש, אשר עלולים ליתן התחושה, כביכול מעורים הם בכלל מערכת המלחמה, וכביכול יש להם שייכות נפשית וחיבור רגשי, לאלו שחייהם הבל וריק, אפס ואבדון ח"ו, לפיכך נצרכים המה דברי האגרת הזאת, בכדי למנוע את שיבוש הדעות שעלול להיגרם מכך, ולהשריש את היסודות הפשוטים, אותם ינקנו עם חלב אימנו, ועמהם גדלנו בישיבות הק', כי אין לנו חיבור עם חיים של עבירות וטומאה כלל וכלל, והם מעיקרי החינוך, שאנו מואסים בחיים כאלו מיאוס גמור בתכלית, ומייחלים לעת בא יום ד' אשר כל הרשעה כולה כעשן תכלה, וידע כל פעול כי אתה פעלתו, ויבין כל יצור כי אתה יצרתו, ויאמר כל אשר נשמה באפו ד' אלוקי ישראל מלך ומלכותו בכל משלה'.

משאו של רבינו הגאון רבי ישראל יצחק קאלמאנאוויץ שליט"א בעל ספרי 'אהלי ישועה' הנדפס בכאן, 'עת מלחמה ועת שלום' נאמר במעמד קהל המוני מבקשי תורה בני תורה מופלגים, ובהם גדולי תורה ויראה, בבית מדרשנו, אשר נדברו איש אל רעהו ונקבצו וכאו לשמוע דבר ד' מתוך הסערה - סערת התקופה, דברים נכבדים ויסודות נאמנים, כפי אשר קיבל הגאון שליט"א מרבותיו מצוקי ארץ, מרן הגרי"ז זצ"ל, מרן המשגיח הגר"י לווינשטיין זצ"ל ומרן הסטייפלער זצ"ל, אשר אליהם היה מקורב ביותר.

והיות כי רבים אמרו מי יראנו טוב, ללמוד הדברים שנשמעו ברמה, מפי כתבם, לעיין בהם כפי הצורך, וכן למען יעמדו ימים רבים, לפיכך העלינו הדברים על גבי הכתב, שכל החפץ ליאור באור התורה בתוך ים המבוכה, ימצא חפץ בדברים נכבדים אלו.

הדברים נערכו גם עפ"י הקלטה מדברי רבינו שליט"א, וזכינו אף שעברו את שבט ביקורתו והגהתו, בעלי הדעה ישוטטו בו, ויחזק ליבם לב אחד לאבינו שבשמים.

דברים אחדים

הלא תדעו כי יסודות הדברים אינם כחדשים מקרוב באו, אלא כן חונכנו מאבותינו, והם חונכו כן מאבותיהם, ולמעלה בקודש, ואין לנו אלא לחזור ולשנן את מה שכבר ידענו. ואף שאבותינו ואבות אבותינו, כבר אינם עמנו פה היום, מכל מקום דבריהם שרירים וקיימים, נאמנים ונחמדים לעד.

ויה"ר שיקויים בנו במהרה מקרא כתוב, (ישעיהו פרק יא) וּמְלֶאכָה הָאָרֶץ יִדְעָה אֶת ד' פְּמִים לַיָּם מְכַסִּים, אכ"ר.

כ"ד המחכים ונכספים לגאולה בקרוב
המביאים לבית הדפוס

נ.ב. הדפסנו בסוף הקונטרס העתק דברי הגה"צ רבי ישראל אלי' וינטרויב זצוק"ל שאמרם בשעתו בבית מדרשנו (שנת תשס"ט) בטשטוש התקופה דאז, וכוחם יפה לשעתם ולדורות.

☆ ☆ ☆

בס"ד

דברים אחדים למהדורה החדשה

הנה בהיות וגליונות הקובץ אשר הופיעו ויצאו לאור עולם, בראשונה ובשניה, בחודש מנ"א אשתקד, ספו וגם תמו. ובאשר בחסדו ית', נשמעו ונתיישבו הדברים בלב בני התורה מבקשי האמת והאירו עיניהם בחובת העת בפרט וביסודי החינוך בכלל, להתרחק בתכלית מכל חיבור רגשי עם אותם שחייהם הבל וריק, לצרף ולחזק שרשי הדעות אשר מהם תוצאות לכלל המעשים. ורבים אומרים מי יראנו טוב, לזכך הדעת ולהאיר את מבוכי ומחשכי הזמן באורה של דעת תורתנו הק' על פי המסורה, אמרנו כי עת לחרוט שוב עלי גליון דבר משאו של רבנו שליט"א, ישוטטו בהם רבים, ותרכה הדעה בישראל.

טוב אחרית דבר – מראשיתו, ועלינו להודות מקרב לב לגבאי ביהכ"נ 'תלמידי ישיבת פוניבז' – צעירים, על מלאכת המחשבת שהוציאו מתח"י בראשונה ובשנייה, ואין אנו אלא משלימים אחריהם, מוסיפים ועולים בשלישית, כמתכונתו בראשונה ובשנייה.

בצאתנו את הכרך בשלישית, אנו בתפילה כי בקרוב יתן העליון יתברך תהילה
ליראיו ופתחון פה למייחלים אליו, ונזכה לראות במהרה בימינו בתיקון עולם במלכות
ש-ק-י, אשר כל הרשעה כולה כעשן תכלה וממשלת זדון תעבור מן הארץ, בהתקיים
המקרא (ישעיהו נב ז) מֶה נָאוּוּ עַל הָהָרִים רַגְלֵי מְבַשֵּׂר מְשֻׁמֵּעַ שְׁלוֹם מְבַשֵּׂר טוֹב מְשֻׁמֵּעַ
יְשׁוּעָה אָמַר לְצִיּוֹן מֶלֶךְ אֱלֹהֶיךָ, אֲכִי"ר.
המו"ל, טבת ה'תשע"ה

☆ ☆ ☆

עת מלחמה ועת שלום

א

הוי מתלמידיו של אהרן אוהב שלום
ורודף שלום

בזכותו של אהרן הכהן. ולפי"ז י"ל שמאחר והיה איזה פגם לרום מעלתם בעניין זה של ההבדלה, וכמ"ש רש"י 'שנתחברו כאן להתקרב לעשיו הרשע', לפיכך ניטל מהם צדיק זה שמהשפעתו נעמד העניין של ההבדלה.

והנה המחיצות הנעלות של ענני הכבוד שנעשו בזכותו של אהרן הכהן, היה עניינם גם להבדלת כלל ישראל מן הערב רב שהלא גם הם היו מחוץ לענני הכבוד. ועל אף שהיו גרים ורצו להתקרב לדת ישראל, מ"מ היתה נצרכת מחיצה גם כנגדם, דמאחר שאינם בדרגה העליונה של כלל ישראל, הרי נצרכת הבדלה גם מהם.

ויש להעיר בזה, דהנה מידתו של אהרן הכהן היא בשלימות מעלת השלום והאחדות, וכדשנינו במשנה (אבות א יב), 'הוי מתלמידיו של אהרן אוהב שלום ורודף שלום'. אמנם מאידך הא חזינן קמן שמכוחו של אהרן הכהן זכו ישראל לענני הכבוד, שמהותם היא הבדלה בין הכלל ישראל לבין שאר העולם ואף בין כלל ישראל להערב רב. ונמצינו למדים מכך, שמעלת אוהב שלום ורודף שלום עניינה רק ברדיפת השלום כלפי פנים, אך כלפי חוץ אדרבה, זהו מכלל מעלת השלום שיהיה מופרד ומובדל משאר העולם שבחוץ. ונמצא שאהרן הכהן שהוא הוא אוהב שלום ורודף שלום

בשבוע זה היה יום פטירתו של אהרן הכהן, כמו שקראנו בפרשת השבוע* (במדבר לג לח) ויעל אהרן וגו' וימת שם וגו' בחדש החמישי בא' לחדש. והנה, על הפסוק 'ויאמר ד' וגו' בהר ההר וגו' ארץ אדום' (שם כ כג), כתב רש"י 'מגיד שמפני שנתחברו כאן להתקרב לעשו הרשע, נפרצו מעשיהם וחסרו הצדיק הזה, וכן הנביא אומר ליהושפט (ד"ה ב כ לו) בהתחברך עם אחזיהו פרץ ה' את מעשיך'.

ויש לבאר העניין שחסרו בדווקא 'הצדיק הזה', דבאמת היה בהם חסרון הנוגע למידתו של אהרן הכהן. שהרי ענני הכבוד היו בזכות אהרן, ולפיכך נסתלקו העננים בפטירתו. והנה עניין ענני הכבוד נתבאר ברמח"ל (דרך השם ח"ד ח), שעניינם בכך שעל ידם 'היו נמצאים ישראל מובדלים לבדם ונשואים מן הארץ, כן היה נמשך להם מציאות הארה המשכנת אותם לבד נבדלים מכל העמים, ומנושאים ומנוטלים מן העוה"ז עצמו, ועליונים ממש על כל גויי הארץ', עכ"ל. נמצא ש'ענני הכבוד' הם היו המבדילים הגדולים והנושאים את כלל ישראל שיהיו עליון על כל גויי הארץ, ומעלה זו היתה

א. הדברים נאמרו ביום שלישי לסדר דברים, אור לד' מנ"א.

בפנים, בזה זכותו להביא את ענני הכבוד בכדי להבדיל ולהפריד מן החוץ, ובזה מנשא ומעלה את ישראל.

והנה תיכף שבטלו המחיצות בא עמלק, וכדאיתא במדרש רבה (שם פרשה יט כ) 'וישמע הכנעני מלך ערד, את מוצא כיון שמת אהרן נסתלקו ענני כבוד וכו', מי היה מלך ערד זה עמלק וכו', כיון ששמע שמת אהרן ונסתלקו ענני כבוד מיד נתגרה בהם, ומהותו של עמלק, שהוא נושא הדגל של קרירות, שעליו נאמר 'אשר קרך בדרך', והיינו שהוא מביא קרירות וקלות בכל עבודת השי"ת. ויש לנו ללמוד מכך, שאם יש איזה פגם או רפיון במחיצה ובהבדלה בין כלל ישראל ולחוץ, זה גורם שילקחו לגמרי המחיצות המבדילות ביננו ולחוץ, ותיכף ומיד נכנסים נושאי דגל הקרירות העמלקים, ונעשה קרירות וקלות בעבודת השי"ת, בתורה ובמצוות, גל אחר גל של קרירות.

ובאמת עניין זה הוא כל תשוקתם של הערב רב, לשבור ולהרוס את כל המחיצות המבדילות ולהדבק בישראל ולהחטיאם, ששורשם של הערב רב מעץ הדעת טוב ורע, והחפצא שלהם היא כשמים - 'ערב רב עירוב טוב ורע', שלא יהא שום מבדיל בינם לבין ישראל, ובזה להוריד את כלל ישראל למדרגתם של הערב רב. וע"י עירובם ודביקותם בישראל, הם נעשים השאור שבעיסה,

המעכב את ישראל לעשות רצון אבינו שבשמים.

והלך והלימוד שלנו מכל זה צריך להיות, כמה קשה וחמור הוא אף קצת התחברות לרשעים, שהרי רצונם של כלל ישראל היה רק לעבור בסמוך לאדום, ומ"מ העידה התורה שכבר היה בזה איזה פגם בהבדלה מהרשעים. והבדלה זו אינה רק מן הגויים אלא גם מרשעי ישראל, וכמו שהביא רש"י הנ"ל, שכאשר יהושפט התחבר עם אחזיהו שהיה ממלכי ישראל הרשעים³ פרץ השם את מעשיו.

ועל כן צריכים אנו בעת הזו, עת צרה ליעקב, להתחזק ולהיות מובדלים ומרוחקים מכל העלמא דשיקרא שמחוץ לבית המדרש, ובפרט מאותם רשעים שהם בבחינת עמלקים, נושאי דגל הקרירות והקלות. וזכי הנפש אומרים שיכולים למשש בידים את הקרירות והקלות שנעשה בזמן האחרון, שלדאבון לב התחילו להתרופף המחיצות המבדילות. על כן עלינו להתחזק בזה, ושיהיה הבית מדרש גופא בבחינה של 'ענני הכבוד' - 'מובדלים לבדם ונשואים מן הארץ', ושיאמר עליהם 'כותלי בית המדרש יוכיחו', שאין בהם אלא תורה בלבד. וגם מי שאינו זוכה להיות בבית המדרש כל הזמן, צריך להיות נטפל במחשבתו ובדעותיו לבני בית המדרש.

ב. ומובא מאמרו "צ"ל שאמר שרשעי מלכי ישראל עדיפי מכשרים דידן.

עת מלחמה ועת שלום

ט

השליטה. וכבר אמר עוכר ישראל, ראש הממשלה הראשון ב"ג שר"י, נשיאות עליו דרשת חז"ל (שבת קה א) על הפס' והוא וגו' 'נמרצת', שיש לו בית חינוך טוב להעם, ומהו הבית חינוך שלו, זה 'הצבא'. חינוך לכפירה, חינוך לפריקת עול, חינוך לג"ע, חינוך לשפ"ד, וחינוך להפיכת יהודי לחופשי. ועי' מש"כ הגאון רבי אלחנן (שם) בשם הח"ח, שאמר על מה שאומרים 'יהודי חפשי', שאכן חפשי הינו אך יהודי אינו.

אם כן, כמה צריך בן ישראל ובפרט בן תורה להיות נפשו סולד ומתעב מעצמו את מהות השלטון הלזה ובית החינוך שלו, שהרי הם השונאים הגדולים ביותר לכלל ישראל, ומסיתים ומדיחים כנגד אבינו שבשמים ותורתו דבר יום ביומו.

ג

מערכת המלחמה אינה שייכת לתלמידי חכמים ואינה על פי תורה

והנה הישוב בא"י נמצא בימים אלו בסכנה מחמת המלחמה, ויש לדון בזה בכמה אנפין:

א) על צד שיש בזה עניין של שמירה והגנה על הישוב, שע"ז לא יבואו אויבים לתוך הישוב. הנה נפסק בשו"ע (יו"ד סי' רמג) שתלמידי חכמים אינם צריכים להשתתף בתשלום בניית חומות העיר ומגדליה ושכר השומרים על העיר מאויבים, לפי שת"ח אין צריכין שמירה, שתורתן משמרתן, וכבר יש להם חומה המגינה עליהם, וכדאמר' (פסחים פז א)

ב

המשפילים את הת"ח, והלוחמים בגלוי וביד רמה עם התורה - הם מזרע עמלק

ונפרט קצת הדברים הנוגעים לנו בעניין זה למעשה, ובפרט בעת הזאת, עת חמת המציק, אשר יש המשתבשים ומערבים בחדא ביקתא הטמא והטהור.

הנה אין לנו לשכוח את הידוע, שאנו נמצאים תחת שלטון העוקר את יסודות הדת ומביא לשמד ולפריקת עול תורה. ויותר מכך כתב הגר"ח במכתבו הנודע, שזו היא עיקר מטרתם ותכליתם, וכלשונו 'תכליתו הוא לעקור את יסודי הדת ולתכלית זה גם לכבוש כל מקומות מושבות ישראל בכדי שיהיה זאת לעזר למטרתם' עכ"ל. והיינו שזה כל השורש העמוק של השלטון - להפוך את כלל ישראל לאומה ממשפחת עמי הארץ, ללא תורה ומצוות. ואם בזמנו זה היה חידוש, כהיום זה כבר נגלה יותר ויותר לכל.

וכבר הביא הגאון רבי אלחנן (בסוף ספר קובה"ע סי' י') את דברי הרע"א מהימנא, שבימינו שהם ימי עקבתא דמשיחא, המנהיגים והרועים של כלל ישראל כולם מן הערב רב'. וכתב, שמאחר שהם משפילים את התלמידי חכמים, ולוחמים עם התורה מלחמה גלויה ביד רמה, הרי הם הם כאותם היעווסעקעס של רוסיה, שעליהם אמר הח"ח הקדוש, שברור שהם מזרע עמלק.

והנה מוקד החוזק של שלטון הלזה, שתכליתו להביא חופשיות וחילוניות לכלל ישראל, הנה הרי הוא על ידי הצבא, שדבר זה נותן להם את כח

קונטרס לכו ונשובה

אני חומה ושדי כמגדלות, אמר רבי יוחנן
אני חומה זו תורה, ושדי כמגדלות אלו
תלמידי חכמים.

(ב) ואף לאחר שכבר באה הפורענות,
והיינו שאי"ז רק להגין שלא יבא
הפורענות אלא זה בגדר של כבר באו
האויבים. הנה גם על מצב כזה יש לדעת
שפורענות אינה באה אלא בשביל ע"ה,
ובודאי לא בעטיים של הבני תורה,
וכדאיתא בגמ' (בבא בתרא ח א) 'כההוא
דמי כלילא דשדו אטבריא אתו לקמיה
דרבי ואמרו ליה ליתבו רבנן בהדן אמר
להו לא, אמרו ליה ערוקין א"ל ערוקו
עקרו פלגיהון דליוה פלגא, אתו הנהו
פלגא קמי דרבי א"ל ליתבו רבנן בהדן
אמרו להו לא ערוקין ערוקו ערקו כולהו,
פש ההוא כובס שדיוה אכובס ערק כובס
פקע כלילא, אמר רבי ראיתם שאין
פורענות בא לעולם אלא בשביל עמי
הארץ'. [ועוד הרי כידוע יש צד
שבהנהגתם הנלוזה הביאו בעצמם שיהיה
מצב זה של המלחמה].³

וגם ידוע מה שאמר הרב מבריסק, שכל
הכשלונות שיש במלחמה זה רק

מחמת החפשים, ומה שישנן רק מעט ולא
יותר, זה מחמת הבני תורה. נמצא שהם
באים להציל מהפורענות שהם מביאים
בעצמם. [ומ"מ לאחר שכבר באה
הפורענות, בודאי חובה על כאו"א
לפשפש במעשיו ודרכיו, ולב יודע מרת
נפשו].

(ג) וכל זה אם באמת היה נצרך המלחמה
הזו, אבל הרי צריך להבין מדעת איזה
אנשים מחליטים לעשות מלחמות, הרי
אצל אנשים אלו עניין של 'דם ישראל'
אינו נחשב אצלם לכלום יותר מדם של
עכו"ם, וגם הכל נעשה עם חשבונות של
גויים וחשבונות של פוליטיק, ושום
שיקול אינו ע"פ תורה. ומי יודע, שמא
יש אופנים קלים יותר בלא להעמיד
בסכנה אלפי יהודים רח"ל. ועכ"פ זה
ברור שהחלטת השלטון שהמלחמה
נצרכת, על סמך חשבונות שאינם
חשבונות של תורה, לעולם אינה פושטת
להבני תורה כלל את הספק הגדול אם
היתה המלחמה נצרכת. וע"כ אין להבני
תורה שום שייכות להיות מהתומכים
לעשיית המלחמה. וגם כבר אמר הגאון
רבי יוסף ליס זצ"ל בשם הרב מבריסק,

ג. א"ה. ואמנם אחר שכבר נגרמה המלחמה, אף אם שורשה במעשים של התגרות, הרי שמ"מ יש לעשות
השתדלות טבעית להצלה. וכבר הוה עובדא בזה, כאשר סמוך ונראה להקמת המדינה, ביקשו הלוחמים
מראשי ישיבת חברון בירושלים שיצטרפו אליהם מבני הישיבה במלחמתם, ונענו בלאו מוחלט, לפי שאסור
להתגרות ביושבי הארץ, וחובתם לעסוק בתורה והגמ' מגנא ומצלא. לאחר זמן משהחריפה המלחמה ונעשה
מצב של סכנה לכלל הציבור, שלחו ראשי הישיבה לבקש מן הלוחמים כלי נשק (רובים) בכדי שיוכלו
להגן בשעת הצורך על בני הישיבה. וטענו אנשי המלחמה, הלא לפני תקופה שמענו מפיהם דברים חוצבים
כי חובה ללמוד, ותורה מגנא ומצלא. וענו להם מראשי הישיבה, שהדבר היה נכון קודם מצב הסכנה
שגרמתם בהתגרותכם, אבל לאחר שכבר נכנסו כולנו למצב סכנה, אף אם בגרמתכם היא, מ"מ בודאי יש
לנו להתנהג בזה בהשתדלות בדרך הטבע, ואתם שהבאתם עלינו המכה הזו, מן הדין שתדאגו לספק לנו
גם את הרפואה להמכה, ותביאו לנו כלי נשק לגרש את הכלב ששיסיתם בנו.

עת מלחמה ועת שלום

יא

חמדה', שהיא היא מעלת הבני תורה, והיא מעלה עליונה בבחינת קוב"ה וישראל ואורייתא חד הוא, ודאי אין להם שום מושג כלל וכלל אף לא בקצהו.

ד

גודל הריחוק שצריך להיות בין הבני תורה למהות הצבא, ומחיי הכל וריק

ובזה נבין עד כמה אנו צריכים להיות רחוקים מהם, שהרי הם רחוקים אף מהשגת גדר צלם אלקים וכ"ש הרגשת בנים למקום וכ"ש מחביכות כלי חמדה, וכאשר המרחק רב כל כך, איך אפשר שיהיה איזה קירבה ושייכות אהדדי, ואיך יוכל מי שהוא בן תורה להעלות על דעתו איזה מחשבה של שייכות, למי שאינו מחשיב אותו אפילו לא בגדר של צלם אלקים. ואם כן כמה גדולה המחיצה שצריכה להפריד בינינו לבין הערב רב, וכפי שמובא בשם האריז"ל שכל הרשעים שהיו כבר בזמנו הם מן הערב רב. וכ"ש היום בזמננו שכל הרשעים הם מן הערב רב.

זאת ועוד, הנה עי' בארחות רבנו (ח"ה, עמ' עג ועמ' עו) שהביא ששאל ר' משה כהן שליט"א את הסטייפלער בעת מלחמה, אם לומר תהילים, נשכידוע לא הסכים הסטייפלער בשום פנים ואופן לברך מחללי שבת. וענה שיש לומר תהילים משום שיש שם גם ערליכע יידן, ודווקא משום שיש שם ערליכע אידן. והיינו, דהעניין של נושא בעול עם חבירו, אינו שייך אלא לאותם ערליכע

שודאי הוא, שאף פעם, כפשוטו, 'אף פעם', לא עלה על דעתם טובתם של ישראל.

ועוד, דהנה שמעתי מהגאון רבי יעקב קמינצקי, שבעצם היה חושש ללכת לטפל אצל רופא שאינו שותו"מ. דהנה בפרשת נח אחר שהתירה התורה לשחוט בעלי חיים, נאמר (בראשית ט ג-ו) ואך את דמכם וגו' אדרש את נפש האדם, כי בצלם וגו'. וביאר רש"י 'אף ע"פ שהתירי לכם נטילת נשמה בבהמה את דמכם אדרוש מהשופך דם עצמו'. ומבואר שאחר שהתירה תורה לשחוט בע"ח בעצם היה סברא שיהיה מותר גם דמם של בני אדם. וביארה התורה הק' שלא כן, וכתב רש"י 'למה, כי בצלם אלקים וגו' - כי האדם אינו דומה לבע"ח, שיש לו מעלה עליונה של צלם אלקים. ולפי"ז אמר, שמי שאינו מאמין בעניין זה של 'בצלם אלקים' הרי שאין לו שום סיבה לחוס על נפש האדם יותר מאשר על כל בעל חי, עכ"ד.

ומזה נבין עד כמה אי אפשר לסמוך על שיקוליהם רחמנא ליצלן, דהלא איזה גדר של חשיבות יש לנו בעיניהם, שאפילו בגדר של כל אדם, 'בצלם אלקים', אין להם השגה. ומה גם בגדר של חביבים ישראל שנקראים 'בנים למקום' שזה עוד מדרגה אחרת לגמרי בבחינת ברא כרעא דאבוה, והרי איזה מעלה נוראה היא, בזה ודאי אין להם השגה כלל וכלל. ובדרגות העליונות יותר של חביבים ישראל שניתן להם כלי

אידן, שהם בכלל עמיתך¹. וא"כ אף אם גם כהיום יש שם 'ערליכע אידן', מכל מקום בודאי יש ללמוד מעובדא זו כמה גדול הריחוק שצריך להיות בין בני תורה למהות הצבא².

ובאמת בעניין זה בפרטות, הלא ידוע הנידון הגדול בספרי הפוסקים, על מי מהם שייך הלימוד זכות של תינוק שנשבה, ועל מי מהם לא שייכא כלל לימוד זכות זה. ומ"מ נראה שכל מה שכו' הרמב"ם (פ"ג מהל' ממרים ה"ג) ש'בני אותן הטועים וכו' ונולדו במינות וגדלו אותם עליו, הרי הן כתינוק שנשבה לבין הגוים וגדלוהו הגוים על דתם שהוא אנוס, ואע"פ ששמע אח"כ שהיה יהודי וראה היהודים ודתם הרי הוא כאנוס שהרי גדלוהו על טעותם, היינו דווקא לעניין שאין עליהם דין מורידין מצד שאינם בכלל ישראל. אך לעניין להיכלל בכלל עמיתך, נראה דאף הם אינם בכלל 'עמך במצוות'³. ושייך בהם מה שכבר פסק הח"ח (כלל ח אות ה, וכלל ז אות ה), שמי שיש לו איזה אפיקורסות ואפי' מי שמערער על דקדוק א' בתורה שבע"פ, או מי שעובר עבירות ידועות בשאט נפש, אינו בכלל עמיתך, ואין איסור לדבר לשה"ר עליו לפי שיצא מכלל עמיתך 'ומצוה לגנותם ולבזותם בין בפניהם'

וכו', שאינם בכלל לא תונו ובכלל לא תלך רכיל. (ועמש"כ שם בכלל ד אות ז).

והנה במציאות אותם שהם מסיתים ומדיחים ומי שאין עליו הלימוד זכות של תינוק שנשבה, בודאי שמצווה לשנאותם, ואסור להתפלל עליהם [אלא א"כ מתפלל שישבו בתשובה שלימה לאבינו שבשמים]. ואף מי שיש עליו לימוד זכות זה, שנחשב תינוק שנשבה, היינו רק לעניין שלא נחשב כנכרי, אמנם עדיין אינו בכלל עמיתך וכמש"ב. [ומ"מ אם יש בזה חילול כבוד שמים ח"ו, הרי שצריך להתפלל שלא יתמעט כבוד שמים בהריגתו ושפך דם ישראל רח"ל].

ויש לפלפל בזה עוד, שאילו היו אותם תינוקות שנשבו זוכים, וחושבים כדת של תורה, היו מבקשים מעמנו שלא נתפלל בעדם, ומשום שאין זה טובה בשבילם. דהנה אומרים העולם שמי שנהרג ע"י נכרי נקרא קדוש, אבל יש מפקפקים בזה לפי שלא נמצא מקור מפורש לזה. ושמעתי מרבי מנדל שליט"א ששמע מהגאון רבי דוד יונגרייז זצ"ל ששאלו אותו אחר איזה מלחמה, שהיה הסדר אצלם שקוברים כל ההרוגים ביחד ואחר שנה מי שרוצה יכול להוציא הארון, והיה השאלה אם צריך למחות על זה מצד שיש שם שומרי שבת יחד עם

ד. ועי' בכתבי הסבא מקלם חלק התפילה (עמ' עט).

ה. ובפרטות בתכנית שנעשתה לאחרונה בפרסום רב ומתקריא 'אלף למטה', הנה הדבר סילוף גדול, לקחת עניין של תורה הקדושה ולהלבישו ולהצמידו לעניין הבא מכח הס"א. ואין צריך להאריך בזה, שכבר האריך בזה הגה"צ רבי ישראל אליהו וינטרויב זצ"ל בדבריו, לבאר כל הגנות והטומאה שיש בזה.

ו. ועי' שו"ת שבט הלוי (חלק ט תשו' קצח), וכן נקטו להלכה עוד מפוסקי זמנינו בפשיטות.

עת מלחמה ועת שלום

יג

לא יוכל להחזיק שם מעמד, ואמר אותו קוסובר להחזו"א שאם בדרכו לחו"ל יפול המטוס הרי זה טובה בשבילו, והסכים עמו החזו"א, וכן הוה. והרי לנו דוגמא לאחד שהגיע בעצמו להכרה שאין כל ערך לחיים בלי שמירת תו"מ.

ועכ"פ בודאי יש לשום לב שלא נשתבש בדעתינו מחמת הבקשה, ונחוש כביכול יש איזה ערך לחיים של חייבי כריתות וכו', אלא נזכור תמיד גם כלפי עצמינו, שחיים כאלו אין להם ערך כלל, שהערך היחיד של חיים הוא בחיים על פי תורה.

ואל לנו לשכוח מכל אותם שמחמת המלחמה שרויים בסכנה, בצער וצוקה, ויש הרבה שנתונים בבעתה רבה רח"ל. וכמו כן לא יתנשי מינן שיש הרבה תלמידי חכמים חולים רח"ל, ובודאי שעל כל זה צריך להרבות בתפילה ובתחנונים. והקב"ה יעזור לנו שבמהרה יסתיים המלחמה, ונצא מאפילה לאורה, ושכל החולים יתרפאו וישובו לאיתנם במהרה, אכ"ר.

ה

הנסיון בעת הזו לשמר המחיצות בין יושבי בית המדרש וחוצה לו

והנה כל זה הוא לפלפולא כדרכה של תורה, על חובת וגדרי התפילה בהם.

אך מ"מ, העיקר שיש לנו לדעת שכהיום זה שעת מלחמה, ואיננו מדברים על המלחמה הקטנה אלא על 'המלחמה הגדולה', היא מלחמת היצר, והנסיגות

אינם שומרי שבת ואין קוברים צדיק עם רשע, והלך להגאון רבי ישראל יצחק רייזמאן זצ"ל, וציידו להקל, שאין מחוייבים למחות, לפי שהנהרג ע"י נכרי נקרא קדוש. מה גם שאומרים שכאשר הולכים למצב של סכנה ממש בפועל, יש איזה הרהור תשובה.

ולפי כל זה יש לדון שהם עצמם היו מבקשים מעמנו שלא להתפלל בעדם, דוכי מה עדיף להם, האם טוב להם להיות נקראים 'קדושים', או שעדיף שיהיה להם חיים של חייבי כריתות וחילול שבתות ואכילת נבילות וכו' רח"ל, הרי ודאי עדיף להם להיות במצב שיהיו נקראים קדושים. ובפרט לפי הצד שיש איזה הרהור תשובה, הרי ודאי עדיף להם, וכמ"ש ברבנו יונה (שערי תשובה שער ד כ) 'ואם נהרג והתודה לפני מותו, מעת שנפלה עליו אימת מות יש לו כפרה, ונחשב ההורג כשופך דם נקי וחסיד, שנאמר (תהלים עט ב) 'בשר חסידך לחיתו ארץ', ואמרו רבותינו זכרונם לברכה (במדרש תהילים שם) כי זה נאמר גם על הרשעים שבהם, שנאמר וכו' לפי שנעשה בהם הדין, כמו שכתוב (דברים כה ג) 'ונקלה אחיך לעינך' כיון שלקה הרי הוא כאחיד'.

וידוע בזה עובדא מהחזו"א, שא' ממודעיו שהיה גר בקוסובה וסר מן הדרך, נכנס אצלו כשביקר בארץ ישראל, והחזו"א דיבר עמו וחזקו עד שהרגיש שרוצה לחזור בתשובה, אבל אמר שכאן בא"י היה יכול להחזיק מעמד, אך מכיוון שמוכרח לחזור לרוסיה

מרוחקים ומובדלים מכל העניין של הצבא ואנשי הצבא, ובזכות זה נזכה בע"ה להינצל מגזירת הגיוס.

ואמר לי הגאון רבי יחיאל גורדון ראש ישיבת לומזא, שנפוליאון אמר שמי שאינו מתעשר בשעת מלחמה, אין לו הרבה שכל. ואמר הגאון, שאולי כן הוא לעניין גשמיות, אך לעניין רוחניות ודאי זה כך. וע"כ מי שיתחזק לעמוד גם בנסיון זה, ויתרחק בדעתו ובלבו מכל הרשעים גם בעת הזאת של המלחמה הגדולה שיש בימים אלו, יזכה לעשירות גדולה, לידבק בבוראו, וליאור באור החיים.

והנה גם בפשוטם של דברים, הרי הבאנו שהיו ענני הכבוד מפרידים בין ישראל לערב רב כדי שלא יוכלו להיכנס להיות יחד עם הכלל ישראל, וע"כ כהיום שכל הרשעים הם בודאי מה'ערב רב', וכמו שהבאנו שאמר מהרח"ו בשם האריז"ל שבזמננו כל הרשעים הם מה'ערב רב', הרי שצריך מאד להיבדל מהם.

אידישע מאמע ! אידישע טאטע ! במה צריכים ידיכם להיות עסוקות

- כבר בזמנו כתב החזון איש (ק"א א קיג) 'ידינו עסוקות בבניין 'חומות' ולהקים 'חיץ' בין הצפיעים והצפיעות שלנו לחוצות'. וכ"ש בזמננו, זמן עיקבתא דמשיחא, ששיטנא נצח ויש לו כח להתגבר יותר ויותר, צריך להתרחק ולהיבדל מהם ומכל הלימודים שלהם יותר ויותר, ובזה נזכה ליאור באור החיים.

שיש לנו בשעת מלחמה. ועי' מש"כ הרמח"ל (במסילת ישרים פ"א) 'שכל ענייני העולם בין לטוב בין למוטב הם 'נסיונות' לאדם וכו' ואם יהיה לבן חיל וינצח המלחמה וכו', הוא יהיה האדם השלם אשר יזכה לידבק בבוראו ויצא מן הפרוזדור הזה ויכנס בטרקלין לאור באור החיים'.

והיינו, שכל המצב הזה שאנו נמצאים בו היום, הוא נסיון גדול שנעשה על ידי כח הטומאה, להיות גירוי והסתה לשבירת המחיצות בין הבני תורה והחרדים לדבר ד', לבין ה'ערב רב' ובית החינוך של השלטון, הלוחמים ומסיתים כנגד התורה ביד רמה, והנסיון הוא לראות מי יהיה מתפתה ונמשך אחריהם ח"ו, או יחזיק במעמדו ובדבקו בדרך התורה, עד שירגיש סלידה מכל מה שחוץ לתורה, שזה רק עולם האבדון האפס והחורבן.

וכן מתלווה ומצטרף לזה הנסיון שלאחרונה נתרבו פיתויים ללימודי חול והשתלמויות בריש גלי בלי שום בוש, והרי זה לא השתלמות אלא רק מסילה להתדרדרות לשאול תחתית.

וכבר מובא מהגר"א (אבן שלמה יא ד) שבזכות שמתרחקים מלימודי חול, יזכו לעתיד לבא לאור ד'.

והחסידים אומרים בשם הדברי חיים - הצאנזער רב, שאף מה שהילדים משחקים במשחק של החיילים זה מקרב גזירת הצבא. ועכ"פ כמה ריחוק צריכים אנו מהם ומהמונם, להיות

עת מלחמה ועת שלום

טז

נעשים אוהבים זה לזה, ועי"ז לזכות שוב למחיצות המבדילות ומגינות מה'ערב רב'.

ובביאור הגר"א על הפס' 'עוזבי תורה יהללו רשע, ושמרי תורה יתגרו בס' (משלי כח ד) כתב וז"ל, 'המהללים להרשע מסתמא הם עוזבי תורה, כי כן דרך עוזבי תורה להלל רשע. ושמרי תורה יתגרו בס', ואמר בס', כלומר, בהרשעים ובמהללים'. [ועי' במש"כ רבנו יונה (בשע"ת שער ג קמח) 'והמשבח מעשים מגונים או מהלל רשעים, הוא הרשע הגמור והמחלל את עבודת השם יתברך'].

◇ ◇

נישא למרום עינינו בתפילה, שנתחזק כולנו בדברים אלו שהם הדברים הצריכים חיזוק, ונזכה להיות מתלמידיו של אהרן הכהן, שכלפי פנים נזכה להיות אוהב שלום ורודף שלום, וכלפי חוץ יהיו ידינו עסוקות בבניין 'חומות' ולהקים 'חיץ' בין הצפיעים והצפיעות שלנו לחוצות, ולהתחזק בהכרת החשיבות והחביבות של דרגת 'בנים למקום', והשגת דרגתנו העליונה של חביבים ישראל 'שניתן להם כלי חמדה', שהיא מעלת הבני תורה, ונתפלל על כל הנכללים באחינו כל בית ישראל, שהמקום ירחם עליהם ויוציאם מצרה לרוחה ומאפילה לאורה, ונזכה להיות קבועים בתוך כותלי בית המדרש, ושקועים לגמרי בלימוד התורה הק' בעיון מתוך 'ברען' והתלהבות, ושמירת מצוותיה, וכותלי בית המדרש יגינו בעדינו כענני הכבוד, אכ"ר.

י

זוכים לענני הכבוד המגינות - ע"י ריבוי השלום, וע"י ריתחא דאורייתא

והנה אנו נמצאים בתוך ימי בין המצרים, שהוא זמן אבילות על חורבן ביהמ"ק, ועל חילול כבוד שמים שיורד פלאים משנה לשנה. והוא זמן לקוות ולשאוף, שתחזור השראת השכינה בתוכנו ובנין בית מקדשנו בב"א, וכבר האריך הח"ח בספריו, שלזה נצרך שנשכין מידת השלום בינינו, ובפרט בתוך כותלי הבית מדרש פנימה, וכמידתו של אהרן הכהן שהיה אוהב שלום ורודף שלום, וזוה נזכה לחזרת ענני הכבוד המגינות עלינו ומפרידות אותנו מכל ה'ערב רב'.

והנה אחר הסתלקות ענני הכבוד בפטירת אהרן הכהן, חזרו שוב בזכותו של מרע"ה. ויש להסמך בזה קצת מה שכתב היעב"ץ לבאר למה שלטה מידת שנאת חינום בארץ ישראל, מפני שאיתא בגמ' (סנהדרין כד א) שת"ח שבבבל נקראים חובלים, שמחבלים זה לזה בהלכה, והרי כתוב 'את והב בסופה', אפי' אב ובנו שמתווכחים בהלכה, מתחילה נעשו שונאים זה לזה ולבסוף אינם זזים משם עד שנעשים אוהבים זה לזה, וע"כ שם שולטת האהבה והשלום. משא"כ ת"ח שבא"י שנקראים נועם, שמנעימים זה לזה בהלכה, ממילא אין להם גם את העניין הזה שנעשים בסופם אוהבים זה לזה, וע"כ נתגבר שם השנאת חינום. א"כ ע"י הגברת חיילים לאורייתא בהתלהבות ופלפול התורה דווקא, מתוך 'ברען', ובידיעה שזה החיים שלנו, אפשר להגיע למצב שלא יהיה שנאת חינום רק שיהיו

מאמר

ההתייחסות למלחמות

בארץ הקודש

**דברי התעוררות שנאמרו ע"י הגאון הגדול
הרב ישראל אליהו ויינשטיין שליט"א בענייני השעה
מוצאי ש"ק שמות כ"ב טבת תשס"ט
ביהכנ"ס "פוניבז' צעירים" בני ברק**

[בתוספת דברים שהוכנסו בעת הכתיבה, וסומנו בסוגר רבוע]

ההוספה ע"י תלמידי
הרב יוסף חיים ארזי
בג' ניסן תשס"ט
לפני

מטרת האסיפה כאן היא בשל הימים הטרופים שעברו עלינו בשבועות האחרונים, וברצוננו להבהיר להציבור איך להסתכל על המאורעות מתוך מבט ברור, לדעת את אשר לפנינו, ומה נדרש מאיתנו בעת כזאת. ומקווים אנו אשר בזכות הרבים יהיו הדברים ברורים היטב.

ראשית, הדבר הפשוט ביותר אשר עלינו לקבוע בדעתינו הוא את הבהירות בזה שאין שום סיבה בעולם לכל המאורעות אלא השי"ת לבד. אם כי בודאי שהוא דבר פשוט וברור אצלנו, אלא שישנה מלחמה תמידית בין החוש להאמונה, שהגם שזו היא אמנותנו, אך בהיות שהחוש מראה פנים אחרות א"כ נדמה להאדם כאילו יש כאן ב' כתובים המכחישים זה"ז. אך אליבא דאמת אינו כן! אלא המציאות היא רק אחת, והיא שאין עוד מלבדו, והוא ית' הסיבה היחידה לכל מה שקורה, ואילו מה שנראה בחוש אינו אלא דמיון כוזב ותו לא! ואכן, נעיר בזכרוננו את הר"ה של שנה זו - תשס"ט - בעת עבודתנו אז להמליך את הקב"ה בעולם, אמרנו מלכיות, זכרונות, שופרות. ואכן כ"א מאיתנו חשב בליבו (כפי שכל בן תורה חושב) איך שממש באותה שעה הקב"ה יושב ודן את כל העולם כולו וקובע את כל מה שיהיה במשך השנה לפרטי פרטים, ושכל מה שיהיה הוא אך ורק מסיבת פסק זה, ואין שום סיבה אחרת, לא הטבע, ולא מעשה ידיו של מאן דהוא, אלא הקב"ה דן יחידי והכל נקבע אך ורק על ידו, ומבלי שיש אפשרות לאף אחד לברוח מהפסק הזה. וכנראה שתפילותינו לא היו מספיק כדבעי, עד כדי שהיה צורך שמן השמים יעמידו אותנו בפני איום שיש בו ממש. והבעיה היא, כנ"ל, שהגם שיודעים שהכל תלוי בהר"ה אך צורת החיים לא נראית כך, ובעל כרחינו מחמת הכחשת החוש, החיים שלנו מתנהלים מתוך גישה של עולם כמנהגו נוהג. ועל כן הקב"ה שולח לנו ברקים ורעמים באמצע השנה בכדי לעורר אותנו ולהזכיר לנו שהכל תלוי בהפסק של ר"ה! ושבאמת אין שום דרך להימלט אלא רק מתוך ידיעה שאין לנו עסק אלא רק עם הקב"ה בלבד, ואף גם אחר גזר דין יש דרכים להקל את המצב ע"י תפילה ותשובה וכו'. וזה אנו צריכים לתקוע בלבינו שהסיבה היחידה לכל מה שקרה כאן היא ה"ויגבה ה' צבקות במשפט" של ר"ה תשס"ט! (וכפי המשמעות הפשוטה של המלכיות זכרונות ושופרות שאין עוד מלבדו). וזה מה שצריכים לקבוע בדעתנו בפשיטות, להסתכל במבט של "אר"ה דיקאמהלך". (וגם עי"ז להגביר את עבודת הר"ה להבא)

נתמקד במספר נקודות שצריכים להבהיר להציבור.

לאחרונה, פורסם בהציבור שיטה חדשה! בהנהגת הציבור, אשר לא שמענו ולא ראינו מרבתינו והם לא מרבתיים, אף פעם לא היה דבר כזה! שמו של חידוש זה הוא "אלף

למטה", שפירושו שכל א' מבני הישיבות והכוללים "יאמץ" לעצמו "חייל" שיהיה תלוי "על חשבוננו", שילמד עבורו או יתפלל עליו. דבר זה הוא טרף! ומעולם! בזמן שחיו כאן הרב מברסק זצ"ל ושאר גדולינו זצ"ל לא היה דבר כזה (בשום מלחמה), לתת לבן תורה תפקוד חדש... חייל על חשבוננו... ואכן, מי שהוא **תמים**! מגיב: "מה רע בדבר כזה, אדרבה, הלא הם מוסרים נפש בשבלינו א"כ למה לא? זהו דבר חשוב מאוד..." העובדא שכל שני וחמישי יכולים למכור להציבור דברים חדשים אשר לא שיערום אבותינו ויתקבלו אצלו כ"כ בקלות, הנה אין זה מורה על התפתחות לטובה בהציבור, אלא אדרבה, רק על האי יציבות והערעור שיש בהשקפה. ומי שאינו מיושב בהשקפה יכולים להכניס בדעתו כל מה שרוצים.

ברצונינו לברר כאן את חומרת הענין ובפרט שהיא בעיה עמוקה מאוד. אמנם בהקדים, דבודאי אין כאן הנידון על עצם המושג של תפילה בעת צרה ובודאי פשוט הוא דעת צרה ומלחמה הוא סיבה לעורר אותנו להתפלל על ישועה, אבל בודאי אין אנו מ"ד להגיד להקב"ה איך לעשות, ומה לעשות, וכל חובתינו בעת כזאת אינה אלא כפי המבואר בשו"ע שבעת צרה מתפללים על ישועה, **וְתוֹ לֹא מִיָּדִי!**

ניגש לענין מנקודת השורש שלו. בפרשת המרגלים בעת שובם מא"י וסיפרו את התרשמותם מהארץ, ארץ זבת חלב ודבש, ואח"כ סיפרו וגם בני ענק ראינו שם ערים גדולות ובצורות בשמים, ומסקנת התרשמותם בא לידי ביטוי בלשון זה: "ונהי בעינינו כחגבים וכן היינו בעיניהם" פירושו, שמדדו את ערך עצמם כלפי בני הענקים במידה של חגב מול אדם, וזהו "ונהי **בעינינו** כחגבים", ואכן גם – כתוצאה מזה – שמעו אותם מדברים עליהם הנה חגבים בין הכרמים כמ"ש רש"י שם. ואכן דב"ז עצמו היה הרס הכל, מחמת שאם נשיא בישראל והוא גם הנושא בתוכו את כל כח התורה של השבט, ואעפ"כ המבט שלו על עצמו הוא באופן כזה שהערך שלו כלפי הסובב אותו נמדד בגוף, בכמה קילו בשר עומד ממולו... ואם יש כאן איזה "ענק" ששוקל חמש מאות קילו בשר ממולי אז אני (עם כל התורה והעבודה שלי...) רק חגב כלפיו, כי הלא אני הרי שוקל רק מאה קילו. זה גופא הרס והפיל את הכל, וזה גם חיזק את ה"וכן היינו בעיניהם" כי אם אתה חגב בעיני עצמך אז אתה קובע בזה את המציאות שלך, ואיך שיהיה המבט עליך.

ואכן על כל בן תורה לדעת שמדידת הערך העצמי באופן זה (של חתיכות בשר!) אינה מדידה! ... צריך לדעת שכח התורה שלנו היא **המציאות היחידה** שנקראת מציאות ורק מה שנקבע על ידה למציאות הוא מציאות (ואין שום כח קובע אחר מבלעדיה) ואילו מה שחוץ מזה **אינו מציאות**! ומה שבכל אופן יכולים לראות ולשמוע אחרת (וכגון הלא פלוני העם הארץ גדול וענק כי שוקל מאתיים קילו ואילו הת"ח שוקל רק חמישים...) אין זה אלא רק מחמת הטישטוש של המבט שלנו שלכך אנו מודדים דברים שלא לפי ערכם האמיתי.

כאן היא נקודת הבעיה בעינינו. זה גופא שישנה אפשרות לדבר לבן תורה בסגנון: הלא עתה עת מלחמה, וצריך ישועה, (..אמת...) קום נא ועשה **ש ו ת פ ו ת** עם החייל היוצא בחזית כי הלא **הוא מוסר נפש בשבילך** ואילו מה אתה עושה?? כלום!, יושב ובטל, ...נו
אז לפחות תשתתף **(במשהו קטן)** ...

אנו מכריזים כאן: יש ב' דברים עקומים בגישה זו!!!

א) בודאי, נכון צריכים לישועה ויכולים להתפלל שיחזרו לחיים – אם כי המדינה היא מדינת רשע וכשאחז"ל דבעקבתא דמשיחא ראשין דעמא (השולטים) מערב רב אינון, וכמו שנדבר מזה בהמשך, אך החיילים הרי הם בגדר תינוקות שנשבו, [וכש"כ ר' אלחנן בעקבתא דמשיחא] ומגיע להם הצלה, ואין מה להסתפק בזה – **אבל לעשות כאן שותפות? ולהסתכל כאילו יש כאן מגע וחיבור בין המחנה שלנו להמחנה החילוני, זהו טרף! כי שותפות זו פירושה הוא, שהמחנה התורתי מכיר את עצמו כחלק מהמערכה והוא עושה פחות ממה שהחייל בחזית עושה (כי הרי הוא לא נמצא שם) וממילא נוצר רגש של נחות דרגא בעסק, ואז כתגובה, משפילים כבוד התורה לגמרי, שיהיה ה"ישיבע מאן" טפל להחייל. שוב, עלינו להבהיר אין המדובר כאן על תפילה לישועתם, כי הם תינוקות שנשבו ואין מה להסתפק ע"ז, אבל לעשות שותפות? ולהעמיד את התינוק שנשבה בראש, ואתה – הבן תורה – טפל? ... שמה של שיפלות זו היא "ונהיה בעינינו כחגבים"! – הם – החיילים – ענקים, ואני – הלומד תורה – חגב למולם ... אם כי הדברים חריפים, אבל לצערנו זו היא המציאות, לקחו כאן את העולם התורתי, שהוא ואך ורק הוא, עצם המציאות ומרכז המציאות, ומעמידים אותו מול ... (לא פחות ולא יותר) חייל? התורה שהיא המציאות ואשר ירדה לעולם בסיני, לא ניתנה לחיילי צה"ל! אלא ניתנה לכלל ישראל, תופשי התורה! וכל זמן שאנו אווזים בתורה אנו מובטחים שהשי"ת יושיע. אבל אם ח"ו משפילים את כבוד התורה ... לעומת הרובה ... וכאילו חלילה הוא חשוב יותר, אז אין אנו יודעים איזה תוצאות ח"ו יכול לצאת מזה רח"ל. זהו הטרף שיש באותה תפיסה של "אלף למטה" ... תפילה, אכן ... אבל שותפות??? הרי זה בגדר גשר בין ב' המחנות, באופן שהוא חד סיטרי, הליכה מאיתנו לחלק שלהם ... (כי חלק תורתנו ותפילתנו משייכים אליהם) ואנו אין לנו חלק עימם כלל וכלל! סיפר לי ר' יוסף ליס זצ"ל – שהיה נאמן בביתו של הרב מבריסק זצ"ל – שבשנת תשי"ז שהיתה אז מלחמה בין א"י למצרים שארכה במשך חודש (או יותר) ונהרגו אז בערך 500 חיילים, והוא נכנס בשעתו קמיה דהרב ז"ל ושאל אותו ילמדנו רבינו איך צריך להיות המבט על כל מה שקרא כאן? , תורה היא וללמוד אני צריך. וענהו בזה"ל: באמת אין הם שייכים להצלה בכלל, מחמת שהם לא בסדר, ואילו באנו לחשב את הניצולים והנהרגים הנה הניצולים הוא רק מכח בני התורה שהם גרמו להצלה, ואילו הנהרגים הם רק על חשבונם, ואילו הם לא היו הרוגים בכלל! אח"כ הוסיף: שמעולם! – אף פעם, פשוט אף פעם!! – לא עלתה על דעתם טובתם של ישראל. כלומר, אף פעם לא נתנו את דעתם לחשוב אפי' מחשבה קלה להיטיב לאחרים. (היום כבר לא צריכים ראיות לזה כי כבר יצאה כל הפסולת שלהם החוצה). ממילא כל הכיוון שלהם הוא רק לעשות חייץ בין כלל ישראל והתורה לבין מה שהם עושים.(דהיינו מדינה שאינה קשורה לכלל ישראל ולתורה)**

[ויש לעורר על שיבוש נוסף שקיים בגישה בעלי שיטה חדשה זו ד"אלף למטה" באמרם: "כי הלא הם – החיילים – מוסרים נפש בשבילנו, שהרי הולכים או להרוג או ליהרג רחל"צ" ... ודב"ז הוא פשוט שקר כפשוטו! והא ראייה, הנה אם יגשו להחיילים, שלא בעת מלחמה ויבקשו מהם עשרים שקלים לטובת הישיבות ולומדי התורה הנמצאים בדוחק,

נו, האם ירוצו ליתן כמו שהם רצים עתה לתוך עזה?? בודאי לא! ומעתה בואו חשבון, הנה **עשרים שקל!** אינם מוכנים לתת בשבילנו, ולמסור את החיים שלהם כן??? !!! ואם ישאל **התמים** הא קחזינן שהולכים לאפשרות הריגה? התשובה, ברור שמסורים נפש, אבל השאלה למי ולמה, (ולא חסר, תאות הכבוד, הנצחון, וככ"צ"ב) אבל זה ברור מבלי מקום ספק! שאין כאן שום עסק **בשבילנו הבני תורה!** כי למי שלא מוכנים לתת עשרים שקל גם אין אפי' צד למסור נפש בשבילו. וכ"ז אינו צריך לפנינו.]

(ב) הדבר השני שיש להבהיר כאן הוא, מהיכן הוא רגש הנחיתות הלזה היושב בתוך רגשותיו של הבן תורה, להרגיש כניעה למול ה"בעלי בשר" הללו. כתיב (מלאכי ב יג), "הוגעתם ה' בדברכם, ואמרתם במה הוגענו, באמרכם כל עושה רע טוב בעיני ה' ובהם הוא חפץ, או איה אלוקי המשפט". מדובר כאן על ב' שיבושים שהיו בדורות שהפסוק מדבר עליהם – בח"ח כ' שהמדובר הוא על עקבתא דמשיחא – והיינו מכח מצב שישרור במציאות בעת ההיא, והוא, שתהיה הצלחה מופלגת לרשעים וממילא יהא זה תמיהה אצל הציבור, היתכן הצלחה כ"כ גדולה לרשע? באופן דבהיות שערכי הטוב כ"כ מושפלים עד כדי שאין לו מקום להראות את פניו היפות במצב כזה שהרשע תופס את עיקר המקום בעולם, אז מכח זה, נכנסים דעות כוזבות לתוך עולמו הקטן של האדם, ובאחד מב' האפשרויות הנזכרים בהפסוק, או, "כל עושה רע טוב בעיני ה' ובהם הוא חפץ", כאילו מן השמים מרוצים מהם רחל"צ. או, "איה אלוקי המשפט", היינו שהכל הפקר, לית דינא ולית דיינא, כי הרי אילו היה משפט א"כ היה הרשע נענש והצדיק נשכר, ואילו בפועל נראה בדיוק ההיפך דלהרשע טוב ולהצדיק רע, הרי שאין משפט. אליבא דאמת, זה מה שקורה איתנו מאחורי הפרגוד, בתת הכרה שלנו! אם כי בודאי אין המדובר ברמה כזו כלשון הפסוק שה' חפץ ברע או שלית דינא ודיינא, כי הלא ב"ה אנחנו מאמינים בני מאמינים. אך מ"מ סו"ס תמיהה זו דוחפת את האדם (מי בהכרה ומי בתת הכרה) להסתכל עם פשרנות קצת לצד הרע, ...נו, זה לא נורא כ"כ, והראיה שמן השמים סובלים את זה כי הרי נותנים להם הצלחה גדולה... אבל האמת היא שאין זה אלא רק כדי להעמיד אותנו בניסיון (אם נתבלבל מהניסים שקורים אצלם), כמה זמן יקח הניסיון הזה אנו לא יודעים, אך זה ברור, שמי שיעמוד בניסיון ויעבור אותו בהצלחה עליו נאמר (בהמשך שם במלאכי) " אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע ויכתב ספר זיכרון לפניו ליראי ה' ולחושבי שמו". [ובהמשך, תוך כדי הילוך הדברים יבואר במאי מיירי הכא].

נכנס עתה להבהיר איך צריכה להיות הגישה הנפשית אצל כל בן תורה למצב כזה של הצלחת הרשע [ובפרט אם רואים שיש אצלם פה ושם איזה שהם הנהגות בגדר קצת למעלה מן הטבע].

הנה אצל יעקב אבינו ע"ה בעת שהכין את עצמו להפגישה עם עשיו, כאשר ראהו מרחוק עם הארבע מאות איש שלו, כתיב שם "וישם את השפחות ואת ילדיהן ראשונה ואת לאה וילדיה אחרונים ואת יוסף ורחל אחרונים" (בראשית לג, ב) והנה שינה כאן בהנהגתו ממה שנהג עד עתה (שחצה לב' מחנות שאם יבא אל המחנה הא' והכהו והי' המחנה הנשאר לפליטה) והיינו שראה בזה עצה ותחבולה איך להיפגש עם עשיו והארבע מאות איש שלו

ולחינצ'ל מפגיעתו. והדבר אומר דרשוני, מה המיוחד כאן ומהי נקודת ההצלחה שטמונה כאן בהעמדת השפחות וילדיהן בראש, בדווקא.

וקבלה בדינו בזה מהגר"א ז"ל שהמדובר כאן הוא על סוף גלות אדום (התקופה שלנו) - וכדחזינו דאחר פגישה זו כבר התפטר ממנו לגמרי - ועשה בזה יעקב אבינו תחבולה אשר על ידה יהיה הגנה על כלל ישראל לבל ימוט ע"י אדום. וזהו מה ששם את השפחות וילדיהן בראש אז, והציור בזה הוא מ"ש חז"ל בסוף סוטה דבעקבתא דמשיחא חוצפא יסגא ואמר הגר"א ז"ל דהכוונה במילת "יסגא" כאן הוא שיצליחו "מאוד" דהיינו לא סתם הצלחה רגילה אלא הצלחה מופלגת במיוחד. וזו היתה התחבולה של יעקב שבצורה כזו יש האפשרות להיפגש עם עשיו - גלות אדום, כנ"ל - פנים בפנים, ולא להינזק. ועדיין הדברים סתומים וטעונים הסברה.

גם, ישנו תיאור ברור המבטא את תוקף וחוזק הצלחת הרשעים בזמן זה בלשון הפסוק בתהילים "יחילו דרכיו בכל עת, מרום משפטיך מנגדו, כל צורריו יפיה בהם" דהיינו שמדובר בכזה תוקף של הצלחה עד כדי שאף מרום משפטי שמים לא יזיזו אותו, כאילו הפקר ח"ו, וכן בכל זמן תהיה להם הצלחה "יחילו", וכן כל צורריו יפיה, יבטל. עד כדי כך יכולה להגיע ההצלחה שלהם, והענין יוסבר בהמשך הדברים.

ביאור הענין כפי איך שנתבאר בכתבי הגר"א ז"ל בכ"מ הוא, דהנה בהילוכי ההנהגה העליונה כאשר מגיע זמן אשר צריכים להיפטר מן הרשע, הנה יש בזה ב' מהלכים. הא'. בדרך מלחמה רגילה, כהרגות היצ"ט על היצה"ר. אך באם לא מגיעים לזה ואין זה מסתייע אז יש עצה נוספת, והיא ארוכה מאוד ונמשכת לזמן רב. שמה של עצה זו הוא: "משלם לשונאיו אל פניו להאבידו", הפירוש, שמשלמים להרשע את מיעוט מעשיו הטובים בעוה"ז כדי שיהיה נטרד לגמרי מעוה"ב. והיינו בעת שתגיע תקופה שהייעוד שלה הוא מעבר, להכניס את הכלל ישראל לעוה"ב אז הוא העת לכך, לאבד את הרשע באופן זה. וזהו המדובר בדברי חז"ל (בסוף סוטה) הנ"ל דבעקבתא דמשיחא חוצפא יסגא. ומבואר בזה היטב ענין הפלגת הצלחתם בחוזק ותוקף כ"כ כמבואר בהפסוק וכפי' הגר"א ז"ל על מילת מאוד - הפלגה - . כי בהיות שהמדובר כאן הוא על שכר מצוות בעוה"ז, והלא שכר מצוות בהאי עולמא ליכא, א"כ המדובר כאן על עסק ששייך לעוה"ב, ולכך כאשר פורעים זאת כאן בעוה"ז אז הוא בציור של "מאוד" שזהו ציור העוה"ב [שזהו אופיו "מאוד", הפלגה]. וממילא מבואר עד היכן המדובר, בכזה חוזק, כי בהיות שזה "אעוה"ב דיקא גשעפט"א"כ זהו תוקף נורא עד כדי שאפילו מרום משפטיך מנגדו וכו', מפני שפורעים חוב גדול ממש. וזהו מתחבולות ההנהגה העליונה בעת אשר חלילה וחס אין אנו ראויים להיות בא"י מצד שיש בנו דברים שהארץ לא סובלת אותם, וכפי שכבר דיבר בזה ר' אלחנן זצ"ל ב"עקבתא דמשיחא" שלו, שיש חשש מדברים שהארץ תקיא אותנו, שאז משתמשים בהנהגה העליונה בתחבולה זו, נותנים להרשעים שכר מצוותיהם בעוה"ז וממילא מקבלים כאן תקיפות כ"כ נוראה בהצלחתם עד כדי ששום כח לא יכול להתנגד להם ונראה כאילו גם ההשגחה העליונה, מרום משפטיך וכו'. וכאן מונח הסוד של כל ההצלחות שהיו לממשלת הזדון כאן בא"י, הצלחה אחר הצלחה, מלחמה אחר מלחמה. ואכן באמת אנו עומדים באמצע תקופה שרח"ל הכלל ישראל נתון תחת ממשלת הרשע, הרשע נהיה בעלים. אבל מ"מ בהגיע הזמן להפקיע בעלות זו, אז כלל ישראל יהיה מוכן ומוכשר להגיע להגאולה, דווקא מכח כל הצער שעבר עליו באותה תקופה, ומכח החיזוק בתורה ותפילה על אף מצב הרשע. ואז, בגמר החשבון דשכר מצוותיהם תפקע זכות בעלותם. ואז ובא לציון גואל. זהו פשר דברי הגר"א ז"ל אשר בעת סוף גלות אדום אז "וישם את השפחות וילדיהן ראשונה", בראש.

וכפי שכתב באבן שלמה שהמושלים אז יהיה להם אופי של עמלקיות! ואז עי"ז יש רווח גדול כי כשהעסק הוא עם עמלק, אז "מלחמה לה" בעמלק! זה כבר עסק שלו ית'. ואז אכן ההצלחה של כח התורה בהמלחמה מובטחת. וזהו לשון חז"ל בסוף סוטה אחר שצויר שם את כל השחתת הדור בעקבתא דמשיחא אמרו "ואין לנו להישען אלא על אבינו שבשמים" דבהיות שזה עסקו כאן א"כ אין כאן שום כח אחר הלוחם עמם אלא רק הוא ית', ואכן אצלו יש גם דרכים של לחימה הנקראים "משלם לשונאיו אל פניו להאבידו". וממילא בזה מתפתח כח האמונה והבטחון שלנו תחת רשע זה, בזה שאנו יודעים שעם כל הצלחת הרשע המנהיג את ה' כ' ל' וגם את מהלך זה עצמו הוא רק הקב"ה! (ויש להוסיף כאן הערה, דאיתא בגמ' פרק הערל, ג' סימנים יש באומה זו, ביישנים, רחמנים, גומלי חסדים. ובביצה לב: כשמדובר על אנשים שהיו לקויים במדת הרחמנות, אמרו שם בזה"ל: "הני מערב רב קאתו, (לאו מזרע אברהם נינהו) כל המרחם על הבריות בידוע שהוא מזרעו של אברהם". [וכן איתא בחז"ל דבסוף יומיא ראשין דעמא (השולטים) מערב רב אינון] כמדומה, שכהיום כבר לא צריכים ראיות להגיד שאולי יש ספק אם הם מבני אברהם יצחק ויעקב, שום א' מהג' מדות הללו אין בהאופי שלהם! והגרוע מכל הוא לחימתם עם כח התורה שזהו המאפיין של עמלק! [כמבואר בתנחומא סוף בשלח], מלחמה לה' בעמלק זהו מלחמת התורה בדווקא.)

נציע כאן בפני הציבור נקודה נוספת שצריכה הבהרה. מסתובבת שמועה אצל הציבור על עובדא פלאית שהיתה בחזית. שהיתה פלוגת חיילים שבקשו להיכנס למבנה מסויים בכדי לעשות שם איזו פעולה, והנה נצבה בפתח אישה שאמרה להמפקד שלא כדאי להיכנס כי יש כאן סכנה, ואכן יצאו, הקיפו את המבנה והפציצו אותו מבחוץ והתברר כדברי האישה. אח"כ פנו לעבר מבנה נוסף והסיפור חזר על עצמו. וכששאלוה: מי את. ענתה: רחל אמכם. ע"כ השמועה. רבותי, אם הגענו למצב כזה שאנו מסוגלים להאמין לכאלה סיפורים, אוי ואבוי איפה אנו עומדים! עד היכן הגיע האי יציבות בהשקפה, השיבוש! הא למה זה דומה? הנה שמעתי מר' יוסף לייס זצ"ל ששמע מהרב מבריסק זצ"ל פשט במשאחז"ל - הובא ברש"י ריש פ' תולדות - שהקב"ה עשה זיו איקונין של יצחק דומים לאברהם ממש, מפני שהיו ליצני הדור אומרים מאבימלך נתעברה שרה. והק' הרב מה הליצנות כאן הלא אצל אברהם לא היתה בעיה שהרי הוליד את ישמעאל ז"א שיכל להוליד וא"כ כל הנס היה אצל שרה שהיתה עקרה, וא"כ לא הפחיתו מעצמת הנס, ולו בכי הוא זה באמרם מאבימלך נתעברה? וענה: שהיא היא, בודאי לא נתכוונו להוריד במעלת הנס ואדרבה בדווקא כן היה נס, ולא סתם נס אלא נס גדול, ורק כאן הוא עוקץ הרשעות שלהם שלאבימלך כן ולאברהם לא! וכאן הוא נוראות הארס, להפוך את כל ההשקפה! **שלאבימלך שהוא פושטאק! עושים ניסים בשמים ולאברהם הגדול בענקים (אשר אין שום אפשרות יחס מדידה אפי', על הפער בינו לבין אבימלך) לא!** רבותי, זה בדיוק מה שקרה כאן! אם היו מספרים לנו שאצל הגאון או הרמב"ן או הרמב"ם נתגלתה רחל אמנו, בודאי יכולים להסכים, הם קדושי עליון כל מציאותם ומאויים הוא רק כבוד שמים, ושום דבר אחר לא היה נוגע להם כלל, וממילא ראויים לזכות כזו שברוח קדשם תתגלה להם רחל אמנו. **אבל להאמין שאליהם לא** [כי אכן עם כל גדולתם לא שמענו שהיה זה מעולם], **ואילו למפקד, בעל עבירות, עם כל החיי החילוניות שלו כן??? !!!** והמאמין כך, או הוא פשוט שוטה, או משובש לגמרי! זהו, **אבל בדיוק! מאבימלך נתעברה שרה לאבימלך כן, ולאברהם לא! ...** ואם יאמר

האומר הלא היה מעשה ולמה לא להאמין שהיתה כאן השגחה פרטית כדי להציל את כל החבורה שם, וכפי שידוע, שהלא היו שם מעשים גלויים של השגחה פרטית? ע"ז התשובה היא, וכי אין שום דרך אחרת להציל אלא רק ע"י שרחל אמנו תקום מקברה ותתגלה למפקד? לא חסר דרכים להצלה, וכמשאחז"ל ע"י הכל עושה הקב"ה שליחותו, ואיתא בגמ' מעילה דף יז: מעשה שהיה עם רשב"י שהלך בשליחות לקיסר רומי כדי לבטל גזירות שגזרו על ישראל. בדרך פגשו שד קטן ששמו היה בן תמליון ושאלו אם רוצה שיבא לסייע בעדו. בכה רשב"י, אמר, מה שפחה של בית אבא (הגר) נזדמן לה מלאך ג' פעמים, ואצלי מגיע שד? (יש על מה לבכות כאן) אח"כ התנחם באומרו יבא הנס מכל מקום. ואז, רץ השד לפניהם נכנס בתוך בת הקיסר ונשתגעה, ואז הגיע ר' שמעון לשם ואמר בן תמליון צא בן תמליון צא, ומיד נסתלק ונתרפאה. ואז א"ל שיבקש את שחפץ וכו' ונתבטלה הגזירה. ומעתה, באמת נשאלת השאלה, אין שליח מכובד יותר בשביל רשב"י? אלא, שזהו דרכי שמים שהכל לפי דרגת הדור. גם ידוע, שהשדים שקרנים הם ויכולים להופיע ולהציג את עצמם בדמות מישוהו מסויים ולהגיד אני הוא פלוני, וכידוע זה מהגמ' בגיטין שמלך השדים סילק את שלמה מכסאו וישב במקומו כאילו הוא שלמה עצמו במשך תקופה ארוכה, ובאמת לא הורגש רק עד שחכמים בדקו ודרשו היטב ומצאו איזה סימנים ורק אז נתוודע. גם ידוע מעשה שהיה אצל הרב שמעון אגסי זצ"ל שהיה מגדולי חכמי בבל לפני מאה שנה. שהביאו לפניו ילד בגיל 12 שאומר שאלהיו הנביא מתגלה אליו בכל יום, ותיאר איך שהיה נראה עם בגדי לבן וזקן לבן ארוך, והיה שם רגלים לדבר שאכן אינו משקר. והיה לפלא, היתכן ילד בגיל 12 יזכה לגילוי אליהו כל יום? אמר ר' שמעון להילד, שבפעם הבאה כאשר יופיע, תאמר בפניך את אשר אומר אליך, ואז נראה מה יהיה. תגיד: "אלהא דשמיא וארעא לא עבדו, יאבדו מארעא ומן שמיא אלין". (כלומר: שאם אין בכוחו לברא שמו"א, יאבד) ואכן למחרת כאשר הופיע שוב, הגה רק הוציא הילד. אימרה זו מפיו נסתלק מיד, ושוב לא חזר. ואז א"ל ר' שמעון היה זה שד! רבותי, יתכן שהיה כאן מעשה הצלה, אך לא היה זה רחל אמנו כי למפקד עם כל ציור החיים החילוניים שלו לא מגיעה רחל אמנו! והיה זה לכל היותר "שיין דלת" שהתחפש!

[וזאת צריכים אנו להודיע כי אין הכוונה כאן לאמת שאכן כך היה מעשה, כי אין זה ענייננו ואנו לא נכנסים לזה האם כן היה או לא היה. וכל הכוונה כאן אינה אלא להוקיע את הניגון של "מאבימלך נתעברה שרה" המתנגן כאן בתוך הציבור!, ה"כל הכבוד לצה"ל וחייליו ש"רחל אמנו" הצילתם", ואת הטרפויות הזו באנו לנקר! ולגופו של ענין, אם שייך שם גילויים של השגחה פרטית בחוש, כבר נתבאר בתוך הדברים] וכל זה נובע מאותה הרגשת שפלות של "ונהי בעיינינו כחגבים", כי הרי הם עומדים בראש. אבל מה האמת, בודאי, אבל אין זה אלא "וישם את השפחות וילדיהן ראשונה"! זהו זה ותו לא מידי... בשביל קרב הם טובים. ולא יו תר!

הנה בפרשה ב' דק"ש מדובר על שכר ועונש "והיה אם שמע וכו' השמרו לכם פן יפתה לבבכם וסרתם וכו' ולא יהיה מטר והאדמה לא תתן את יבולה, ואבדתם מעל הארץ הטובה וכו'". והק' המפרשים, מדוע עדיין נקראת הארץ הטובה אחר שחל בה הקללה הקודמת שאין בה מטר ויבול, ואיזה עוד טוב נשאר כאן עוד? ותירצו שזה גופא שבא"י לא מניחים להיות חטא, והארץ מקיאה בעלי חטאים זהו "הארץ הטובה" שאינה מניחה את יושביה להכנס לתרדמה וכסדר יש תזכורת להיושבים עליה באם נמצאים בדרך לא טובה, חזרו בכם! והנה אם נבא לעשות סיכום נראה דבר מתמיה.

המדינה קיימת כאן כ-60 שנה ומספר המלחמות שעשו עימה הם **שבע!** (לא פחות! בזמן כ"כ קצר) ומעתה בואו חשבון, האם בכל ההסטוריה היתה כזאת מדינה שבכל שני וחמישי יש מלחמה? מה נשתנה? התשובה היא, שכאן - ארץ ישראל - היא הארץ הטובה, לא נותנים לישון כאן! א"י דורשת שיהיו יושביה מקיימי מצוות וכל זמן שיש קטרוג ע"ז אז היא מרעידה את הלבבות. זה מה שקורה כאן, מרעידים את האדמה תחתינו. בודאי צריכים אנו להתפלל שהקטרוג והעת צרה יחלפו אבל צריכים לדעת שימי החרדה הם יותר טובים מימי השלום משום שאז האדם מתעורר ויש לו דחיפה ומשגשג. ומשא"כ בימי השלום נכנסים לתרדימה בחזרה.

נסיים בעוד נקודה קצרה. למעשה אנו נמצאים בסכנה גדולה מאוד. אך לא מהערביים בעזה, נכון יש שם מלחמה, והיא גם סכנה, אך זו היא סכנה פי כמה וכמה. במה דברים אמורים?

איתא בפירוש המשניות להרמב"ם (סוף ברכות) עה"פ "עת לעשות לה' הפרו תורתך", שפעמים אשר מדה"ד דורשת את שלה, אלא שמחמת כח התורה יש הגנה וממילא א"א, ואז התחבולה לזה בשמים היא, שלוקחים מהדור את כח התורה ע"י שמחלישים את עמוד התורה, ואז הדרך פתוחה לקטרוג וגזירות רח"ל.

הנה, מה שמתרחש כאן בחדשים האחרונים בהענין של התמכין דאורייתא ואם אין קמח אין תורה. הנה זו היא סכנה גדולה! אין המדובר כאן בהטרדה בעלמא ללומדי תורה, אלא הרי זה הורדת רמת התורה בכלל ישראל, ועי"ז פתיחת דרך לגזירות, זהו נסיון מיוחד לבני תורה. והסכנה כאן היא **פי אלף!** מהסכנה שיש בחזית היום. השי"ת ירחם עלינו שלא יהיה קיום למצב זה, או שבני התורה יתעקשו על עול תו"מ שאעפ"כ לא נכנעים לדברים אחרים מחמת הנסיון. ובאמת עניות ודחקות הת"ח שקולה פי אלף מול גזירת גופים להמחנה החילוני.

להתפלל ולבקש מהקב"ה שיאמר לצוטינו די, אבל להתפלל על עמוד התורה ולומדי התורה שלא יפסיקו זה ממש **ראש וראשון על הפרק!** ...וזה חשוב מאוד מול הקפיטל תהילים שאומרים בשביל האלף למטה... השי"ת יעזור שנזכה לישועה גמורה ונחמה בקרוב ובמהרה לראות את עמוד התורה על תילו לעולם ועד.

